

Til Socialudvalget

08-10-2008

Mulighederne for at anvende tvang ved foranstaltninger på børneområdet

Sagsnr.
2008-67204

Dokumentnr.
2008-288029

Socialudvalgets bad på sit møde den 21. maj 2008 Socialforvaltningen om at udarbejde et notat om mulighederne for at anvende tvang ved foranstaltninger på børneområdet.

Sagsbehandler
KKI

Endvidere blev der refereret til en artikel¹, hvor Velfærdsminister Karen Jespersen gør sig overvejelser om brugen af MST (Multisystemisk Terapi) i arbejdet med udsatte børn, unge og deres børnefamilier.

Dette notat vil indledningsvis gennemgå kompetencereglerne for at igangsætte foranstaltninger uden forældremyndighedsindehavernes samtykke.

Efterfølgende er der en gennemgang af hvilke foranstaltninger der kan

¹ Artiklen er taget fra Berlingske Tidende d. 19 maj 2008, 1. sektion, side 10. Det skal endvidere oplyses at der i dagen omkring den 19 maj 2008 var flere artikler hvor Karen Jespersen udtaler sig om brugen MST.

60102 - SOF Centralt

Bernstorffsgade 17,4.sal
1592 København V

Telefon
Bernstorffsgade 17,4.sal

Telefax
3317 3236

E-mail
SY14@sof.kk.dk

www.kk.dk

iværksættes til udsatte børn og unge i de tilfælde, hvor der ikke kan opnås samtykke fra forældremyndighedsindehaver.

Slutteligt vil notatet forholde sig til mulighederne for at igangsætte MST uden forældremyndighedsindehaveres samtykke, herunder også mulighederne for at benytte forældrepålæg.

Hvem kan træffe beslutning om iværksætte foranstaltninger uden samtykke?

Det er Børn og Unge-udvalget, som besidder kompetencen til at træffe afgørelsen om iværksættelse af foranstaltninger uden forældremyndighedsindehaverens samtykke. Forvaltningen udarbejder en indstilling til Børn og Unge-udvalget hvori forvaltningen redegør for deres indstilling til anbringelse udenfor hjemmet.

Der er to centrale kriterier som skal være opfyldt for at indstille til Børn og unge-udvalget. For det første skal der foreligge en åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets eller den unges sundhed og udvikling. Dernæst skal der være en begrundet formodning for, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

Hvilke tiltag og foranstaltninger kan iværksættes uden samtykke?

Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelsen om følgende forhold i Serviceloven:

- 1) gennemførelse af undersøgelse uden samtykke efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse i op til 6 måneder efter § 60,
- 4) opretholdelse af anbringelse efter § 62,
- 5) gennemførelse af lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 6) godkendelse af foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 4 eller 5, jf. § 58,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4, og
- 10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, og
- 11) anbefaling til Ankestyrelsen af adoption uden samtykke, jf. adoptionsloven.

Som det fremgår af ovenstående kan der derfor ikke iværksættes forebyggende foranstaltninger uden samtykke via beslutninger i Børn og Unge-udvalget. Det er dermed ikke muligt, via indstilling til Børn og unge-udvalget, at iværksætte familiebehandling (herunder MST), uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver.

Mulighederne for at kræve forældres deltagelse i eget barns opvækst gennem forældreplæg

Lovgivningen åbner dog op for en anden mulighed for at pålægge forældrene at samarbejde med de sociale myndigheder omkring deres barn/børns vanskeligheder. Servicelovens paragraf 57a giver kommunen mulighed for at træffe afgørelse om, at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældreplæg.

Grundbetingelserne for at meddele forældremyndighedsindehaver et forældreplæg er, at barnets eller den unges udvikling er i fare, samt at det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Målgruppen for et forældreplæg er de forældre, der faktisk er i stand til at påtage sig deres ansvar som forældre, men som af forskellige årsager ikke vil, eller ikke har intentioner om at gøre det.

Før der meddeles et forældreplæg, skal der udarbejdes en § 50 undersøgelse, som har vist at der er behov for iværksættelse af en foranstaltning. Endvidere skal kommunen vurdere, at pålægget vil hjælpe det konkrete barn eller ung, ligesom det skal vurderes, at forældrene er i stand til at udfører pålægget og at det vil styrke deres forælderrolle.

En afgørelse om forældreplæg træffes for en begrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Hvornår kan et forældreplæg meddeles?

Det er muligt at meddele et forældreplæg hvis der foreligger oplysninger om,

- 1) at barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) at barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter, at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Hvad kan et forældreplæg fastsætte, at forældremyndighedsindehaveren skal gøre?

Forældreplægget kan fastsætte, at forældremyndighedsindehaveren skal:

- 1) sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole,
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang,
- 3) sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted,
- 4) sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 5) deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder, om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Der er via Forældreplæg muligt at pålægge forældrene at deltage i et forældreprogram, såfremt betingelserne for et forældreplæg er opfyldt. Det kunne i Københavns Kommunes tilfælde være deltagelse i Familien i Centrum. MST kan ligeledes være en metode, der bruges i forældreprogrammer.

Hvilke sanktionsmuligheder findes hvis forældrene ikke efterlever forældreplægget?

Kommunen følger løbende op på om indholdet af forældreplægget efterleves. Såfremt kommunen vurderer, at forældreplægget ikke er efterlevet, skal kommunen træffe afgørelse om, at forældreplægget ikke er efterlevet. Afgørelsen resulterer i, at udbetalingen af børnefamilieydelsen for det kommende kvartal stoppes. Hvis forældremyndighedsindehaveren efter et kvartal med stop for udbetaling af børnefamilieydelsen stadig ikke efterlever plægget, og kommunen vurderer, at betingelserne for at opretholde plægget stadig er gældende, skal kommunen træffe en ny afgørelse med efterfølgende stop for udbetaling af børnefamilieydelsen for det næste kvartal.

Kort om artikel fra Berlingske Tidende, hvor Karen Jespersen forholder sig til MST

Det fremgår af artiklen i Berlingske Tidende, den 19. maj 2008 (artikel vedlagt som bilag 1), at Karen Jespersen ønsker metoden MST udbredt til hele landet. MST tager udgangspunkt i, at adfærdsproblemer er forårsaget af mange forskellige forhold i den unges liv. Behandlingsindsatsen er derfor rettet mod de netværk, den unge indgår i. Især forældrene og familien er centrale. Behandlingen foregår

sammen med familien og i den unges eget hjem og nære omgivelser.

Behandlingen er intensiv, varer mellem 3 og 5 måneder og kræver en daglig indsats af forældre og andre familiemedlemmer. Målet er, at forældrene bliver i stand til at udvikle og fastholde nye forældre praksisformer. På denne måde sikres behandlingens langtidseffekt.

Socialforvaltningen anser MST for en blandt mange metoder i socialt arbejde. Socialforvaltningen er af den opfattelse, at det er vigtigt, at tilbyde en bred vifte af indsatser i arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. Allerede nu har nogle børnefamilieteam's erfaringer med MST som indsats overfor familier med problemer.

I forlængelse af Socialudvalgets beslutning d. 10. september 2008 om udvikling af Socialforvaltningens familieorienterede tilbud til udsatte børn, unge og familier undersøger Socialforvaltningen i øjeblikket mulighederne for at introducere MST i Københavns Kommune.